tekkinud uputused ja mõned Hiina vastulöögid ei suuda neid takistada. Teine Jaapani ekspeditsioon liigub Nankingist mööda Jangtsed sisemaa poole ja jõuab septembriks Hankau lähedale, mille kaitseks on koondatud miljonine Hiina vägi. See aga tõmbub tagasi lahinguta ja 25. okt. vallutavad jaapanlased kergesti Hankau. Kolmas Jaapani rünnak toimub Hiina välisühenduste ruineerimiseks päris lõunas. Oktoobris maabub Kuangtungis Biasi lahes Jaapani ekspeditsioon. Vähest vastupanu leides jõuab see peatselt Hongkongist Kesk- ja Põhja-Hiinasse viiva raudteeni ja saab Kantoni vallutamisega teed oma kontrolli alla.

Jaapani kavatsuste kohta annab aasta algul siseminister avameelse intervjuu, mida küll hiljem dementeeritakse. Selles öeldakse, et Põhja-Hiina ja peatselt ka niisama autonoomse Lõuna-Hiina koondumisel blokki Jaapaniga, millega liituksid Siiam jt., on ulatuslikud tagajärjed. Valgete ike ja kollaste ekspluatatsioon lõpeb! Selle püha sõja läbiviimiseks tuleb aga jaapani rahval elada väga kasinalt ja pinge all. Kogu maa kõik majanduslikud jõud mobiliseeritakse selle ühe sihi teenistusse. Suurema kontsentratsiooni saamiseks luuakse tavaliste ressooride kõrvale eriline Hiina asjade keskus ning see läheb, nagu kogu valitsus, agressiivsete sõjaväeringkondadest poliitikute kätte. Välisriikide huvid Hiinas ei leia selliste tendentside juures muidugi kuigi suurt respekteerimist. Inglise ja Ameerika laevade ja kodanike julgeoleku riivamine leiab sõjaolukordades veel kuidagi õigustamist. Kuid selle kõrval taotleb Jaapan päris teadlikult mainitud riikide väljasulgemist kaubandusest ja nende kontsessioonalade kärpimist.

USA jt. protestide suhtes praeguse ebaõiglase olukorra ja a. 1922 üheksa riigi lepinguga reserveeritud õiguste (lahtise ukse põhimõte jt.) rikkumise kohta on Jaapani vastus vähe rahustav. Jaapan leiab, et üheksa riigi lepingu põhimõtted on praegu iganenud ning vajavad muutmist. On selge, et Jaapanil, kelle saavutused Hiinas XIX saj. lõpul läksid kaduma just tänu lääneriikidele, ei olegi põhjust eriti lahke olla, pealegi, kui otseseks vahelesegamiseks puudub Inglismaal ja Prantsusmaal esialgu jõud. Tšiang-Khaišeki Hiina igatahes avaks lääneriikidele rohkem väljavaateid. Seetõttu kuulemegi laenude andmisest Tšiangile USA ja Briti poolt jm. kaasabist.

Jaapani ekspansioon, mis ähvardab kogu Vaikse ookeani piirkonda ja on koostöös Berliin-Roomaga sihitud seniste domineerijate vastu, on virgutanud Ameerika Ühendriike, kus Roosevelt aste-astmelt kõrgendab ja kiirendab Ameerika mererelvastuse programmi. Inglismaal omakorda

Eesti kroonika 1938, lk. 20